

УДК 796.012:001.5
ББК 75.1

Василь Озарук, Ганна Презлята,
Сергій Курилюк

СТАН СФОРМОВАНОСТІ ПОТРЕБИ ДО ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ 4-Х КЛАСІВ

У статті викладаються загальні результати анкетування учнів молодшого шкільного віку експериментальної групи (ЕГ) і контрольної групи (КГ), щодо визначення рівня сформованості потреби до підвищення рухової активності, яка визначалася на основі трьох компонентів: поведінкового (виявлення рівня розвитку фізичних якостей та інтересу до фізичної культури); емоційно-вольового (вивчення емоційної стійкості та самооцінки вольових якостей) і мотиваційного (мотивація до успіху, усвідомлених мотивів та мотиваційні інтереси). При цьому встановлено, що суттєвих розбіжностей між результатами в дітей ЕГ та КГ не спостерігалось.

У процесі дослідження виявлено, що серед показників які характеризують мотиви у потребі рухової активності домінують фізичне самовизначення та самовдосконалення, і відстають та потребують корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання – мотивація процесом.

Ключові слова: рухова активність, мотив, мотивація, потреба навчальний інтерес.

В статье излагаются общие результаты анкетирования учащихся младшего школьного ЭГ и КГ по определению уровня сформированности потребности к повышению двигательной активности, которая определялась на основе трех компонентов: поведенческого (выявление уровня развития физических качеств и интереса к физической культуре); эмоционально-волевого (изучение эмоциональной устойчивости и самооценки волевых качеств) и мотивационного (мотивация к успеху, осознанных мотивов и мотивационные интересы). При этом установлено, что существенных расхождений между результатами у детей ЭГ и КГ не наблюдалось.

В процессе исследования выявлено, что среди показателей характеризующих мотивы в потребности двигательной активности доминируют физическое самоопределение и самосовершенствование, и отстают и нуждаются в коррекции учебно-воспитательного процесса по физическому воспитанию – мотивация процессом.

Ключевые слова: двигательная активность, мотив, мотивация, потребность учебный интерес.

The article presents the General results of questioning of pupils of primary school Aigues and KG to determine the level of development needs to increase locomotor activity, which was determined based on three components: behavioral (detection of the level of development of physical qualities and interest in physical education); emotional-volitional (study of emotional stability and self-appraisal of volitional qualities) and motivational (motivation to succeed, conscious motives and motivation. It was found that significant discrepancies between the results in children of the EG and CG were observed. In the process of the study revealed that among the indices characterizing the motives are in need of motor activity is dominated by physical self-determination and self-improvement, and left behind and in need of correction of the educational process in physical education – motivation process.

Keywords: motive activity, motive, motivation, need of academic interest.

Постановка проблеми й аналіз результатів останніх досліджень. Основними чинниками негативного впливу на стан здоров'я учнів є низький рівень мотивації до потреби у руховій активності.

Згідно даних літератури (Т.Ю. Круцевич, 1999; В.В. Романенко, 2005; О.С. Куц, 2001) однієї з основних причин, які впливають на стан здоров'я молоді є спосіб життя, в якому велику роль відіграє дефіцит рухової активності.

На думку Ю. Цапюк, О. Швай, К. Харченко мотиви молодшого школяра до рухової активності в умовах сучасних шкіл бажають бути значно вищими. Це зумовлено різними чинниками, де пріоритетним із них є за дослідженнями сучасних вчених у дітей молодшого шкільного віку спостерігається відсутність бажання щодо систематичних заняттях фізичними вправами[3; 5].

У контексті піднятої проблеми заслуговують на увагу дослідження О. Кордонєць [6] де встановлено, що рухова активність молодших школярів (1–2-го класів) у порівнянні з дошкільним періодом життя падає на 50%, а у старшокласників на 75% – упродовж доби.

Ряд вчених О.Я. Меліков, Л.В. Лукаш [5] які вважають, що саме оптимальний руховий режим є найважливішою умовою здоров'язберігаючої діяльності, оскільки рухові дії є могутніми чинниками, що підвищують адаптаційні можливості й енергетичний потенціал організму [2; 6].

Таким чином, достатня рухова активність є необхідною передумовою гармонійного розвитку організму і особистості дитини.

Метою дослідження – визначення рівня потреби у руховій активності молодших школярів.

Методи дослідження. Аналіз та узагальнення літературних джерел; анкетування: модифікована методика Т.Елерсона – методика вивчення мотивації до успіху, методика діагностики усвідомлених мотивів рухової активності (Л.Божович), методика самооцінки вольових якостей та методика визначення емоційної спрямованості (С.Комінко, Г.Кучер), опитувальник спрямованості поведінки (В.Смекало, М.Кучера), методика – “тестовий комплекс Лепьошкіна”; методи математичної статистики.

Результати дослідження. Для визначення стану сформованості в учнів 4-х класів потреби до підвищення рухової активності нами було сформовано К (30) та Е (30) групи.

Діагностика передбачала повторне виявлення стану сформованості усіх трьох компонентів потреби до підвищенні рухової активності: поведінкового (виявлення рівня розвитку фізичних якостей та інтересу до фізичної культури); емоційно-вольового (вивчення емоційної стійкості та самооцінки вольових якостей) і мотиваційного (мотивація до успіху, усвідомлених мотивів та мотиваційні інтереси).

Так у процесі дослідження у частині мотиваційного компоненту нами виявлено, що молодші школярі ЕГ – 27,8%, КГ – 25,6% продемонстрували високий рівень, ЕГ – 22,4%, КГ – 24,2% – достатній, ЕГ – 31%, КГ – 29% – середній і ЕГ – 19%, КГ – 21% низький рівні.

Так, під час виявлення мотивів щодо рухової активності у частині таких суджень: “хочу закінчити школу фізично здоровим”, “розумію, що мені потрібне міцне здоров'я”, “розумію, що моє фізичне здоров'я залежить від систематичних занять фізичною культурою” молодші школярі продемонстрували результати, які не мали суттєвих розбіжностей між КГ і ЕГ. Так 62% ЕГ і 64% КГ – виявили високий рівень, а у ЕГ 14% і КГ 12% – достатній рівень. При цьому 20,5% ЕГ і 22,5% КГ – середній рівень, а 4,5% ЕГ і 4,5% КГ – низький рівень.

Встановлені результати засвідчують, що переважаюча частина учнів початкових класів (75%) ознайомена із оздоровчим впливом засобів фізичної культури на організм людини. На нашу думку це є доброю передумовою для залучення дітей до активної рухової діяльності як у режимі навчального дня школи, так і самостійного активного відпочинку.

Під час опитування з наступних суджень: “подобається займатися новими фізичними вправами”, “люблю розучувати нові фізичні вправи і рухові ігри”, “подобається, коли вчитель пропонує рухливі ігри побудовані на казковому сюжеті”, учні початкових класів демонстрували наступні результати: ЕГ 50,2%, КГ 52,2% відповіли на високий рівень, ЕГ 18,5%, КГ 16,5% – достатній, ЕГ 25,2%, КГ 27,2% – середній, ЕГ 8% КГ 6,2% – низький. Дані судження дають змогу визначити мотивацію на оновлення змісту фізичного виховання, а також розроблення дидактичних рухових моделей з урахуванням інтересів молодших школярів.

Крім вище згаданого, у процесі нашого дослідження вивчався інтерес дітей до занять фізичними вправами на основі наступних тверджень: “люблю виконувати імітаційні вправи”, “люблю думати, мислити на уроках фізичної культури в ігрових умовах”, “подобається виконувати складні фізичні вправи, переборюючи страх і

трудність”. Відповідно до даних 26,1% ЕГ, 27,2% КГ початківців продемонстрували високий рівень, ЕГ 29,1%, КГ 28,4% – достатній рівень, середній – 30,2 ЕГ, 31,7% КГ і 14,6 ЕГ, 12,7% КГ – низький. Ці дані, на нашу думку, актуалізують потребу використання цікавих для дітей як оновлених засобів фізичного виховання так і методів організації навчальних занять, з урахуванням психофізіологічних особливостей молодших школярів.

Діагностика мотивації до успіху проводилася за методикою Т.Елерсона [2].

У цій частині дослідження вивчалися мотиваційні інтереси дітей до різних фізичних вправ.

Так, на питання “Що мене приваблює на уроці фізичної культури?” було з’ясовано, що 36,9% ЕГ 36,5% КГ – приваблює ігрова діяльність, 33,3% ЕГ 31,7% КГ – змагальна діяльність, а 26,7% ЕГ 28,3% КГ – вивчення нових рухових дій.

Відповідаючи на питання “Що необхідно внести у зміст уроку, щоб було цікаво?”, школярі віддали значну перевагу сюжетним урокам побудованих на змісті казок (90% ЕГ і 88% КГ) та максимальному використанню рухливих ігор (79,2% ЕГ, 77,2% КГ). Разом з цим значна частина (66,3% ЕГ, 71,9% КГ) школярів вказали на поєднання фізичних вправ із пісенно-словесним й музичним супроводом, що на наш погляд має бути взятим до уваги під час розроблення рухових моделей для використання під час активного відпочинку у режимі навчального дня школярів початкових класів.

Вважаємо що вказані учнями засоби дадуть можливість розвивати у дітей найкращі моральні якості, уяву та сприятимуть формуванню комунікативних здібностей, а також колективізму [3].

Під час визначення спонукальних чинників до занять фізичною культурою 79,7% ЕГ, 81,7% КГ вказали на необхідність використання під час занять рухливих ігор, 66,5% ЕГ, 64,7% КГ – прагнення до міцного здоров’я, 44,9% ЕГ, 46,9% КГ – бажання мати хорошу фізичну форму 39% ЕГ, 37% КГ – авторитет вчителя. Висвітлення загального стану сформованості мотиваційного компоненту потреби до рухової активності переконливо доводять що суттєвих розбіжностей у показниках школярів ЕГ і КГ не має (рис. 1).

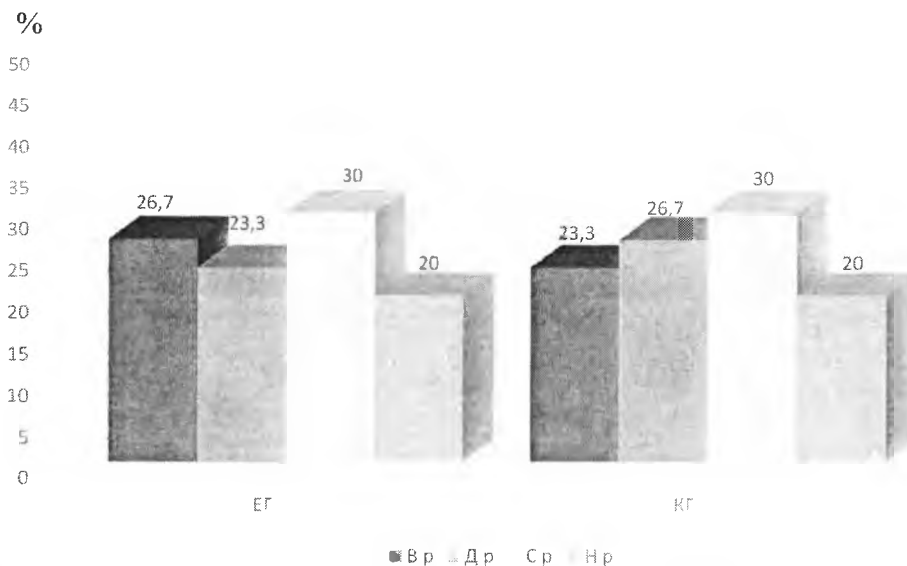

Рис 1. Рівень сформованості мотиваційного компоненту ЕГ і КГ, %

На етапі визначення стану сформованості наступної складової потреби до рухової активності емоційно-вольовий компонент (самооцінка вольових якостей та визначення емоційної спрямованості), було виявлено, що учням ЕГ 23,4% і КГ 21,2% – притаманний високий рівень емоційної стійкості, у ЕГ 23,2% і КГ 25,2% – достатній та ЕГ 26,7% і КГ 24,9%, – середній рівень. Разом з цим значна частина початківців ЕГ 31,1%, КГ 33,1% – продемонструвала низький рівень емоційної стійкості, що характеризується емоційною неврівноваженістю, частою зміною настрою, а тому їх легко вивести з рівноваги.

Аналіз показників самооцінки вольових якостей учнів КГ і ЕГ за модифікованою анкетною С.Комінко, Г.Кучер [2] засвідчив: високий рівень притаманний – 23,5% учнів ЕГ, що на – 2% більше у порівнянні з КГ групою – 25,1%. Цей рівень самооцінки вольових якостей характеризується сумлінним виконанням учнями своїх доручень їх не лякають ні нові завдання, ні фізичні навантаження. Проте їм притаманна жорстка й непримиренна позиція, часто з не принципових питань, що дошкуляє оточенню. Найчастіше це впертість. Їм бракує таких якостей як тактовність, доброта, співчуття, взаємодопомога. Це спонукає до відбору таких засобів фізичної культури, які дали б можливість внести корективи у характер дітей.

За даними нашого дослідження 21,9% – ЕГ, що на 2% менше за показники КГ (23,3%) продемонстрували достатній рівень самооцінки вольових якостей. Школярам які відповідають цьому рівню притаманна ризикованість, але для досягнення цілі вони наражаються на перешкоди, і в цих умовах починають активно діяти, щоб подолати їх. Проте у випадку виявлення обхідного шляху, відразу ж скористаються ним. Ці учні дотримуються даного ними слова, а доручену їм справу стараються виконати.

При середньому рівні, а це 28,8% – ЕГ, що на 2,4% – менше у порівнянні з КГ (26,4%), з доброї волі зайвого обов'язку на себе не візьмуть, доручені їм завдання виконують не охоче, що часто негативно відбивається на ставленні до них ровесників та вчителя. А тому ці школярі не з кращого боку характеризуються соціальним оточенням.

Низький рівень вольових якостей продемонстрували 26,8% – ЕГ, що на 2% більше в порівнянні з КГ – 24,8%. Наші спостереження засвідчують, що ці учні ухиляються від складних доручень. Вони вибирають серед завдань те, що легше й цікавіше. До обов'язків ставляться недбало, що спричиняє всілякі неприємності, які з ними часто трапляються. Будь-яке прохання, будь-який обов'язок сприймають майже як фізичний біль. Наші спостереження засвідчують, що в цих учнів не скільки слабка воля, скільки боязнь бути приниженим серед однокласників. Часто після спроб виконати складну фізичну вправу яка їм не вдається, відповідають “я навчусь дома сам, а тоді буду виконувати”, це дає підставу для ведення фізичних вправ у щоденний побут школярів, особливо тематично підвідних, що прискорить опанування складніших вправ, а також залучення дітей до фізичного самовдосконалення в домашніх умовах.

Дігностика стану поведінкового компоненту визначалася на предмет виявлення спрямованості поведінки учнів щодо використання фізичних вправ у повсякденному житті [3; 4].

У частині визначення спрямованості поведінки школярів використання фізичної культури у щоденному побуті, було виявлено наступні результати: 21,3% ЕГ, 23,1% КГ школярів орієнтуються на пряму винагороду і задоволення від занять фізичною культурою. Наші спостереження засвідчили, що цим школярам притаманна власність, схильність до лідерства, а також дратівливість та сварливість в разі невдач. Поряд з цим, значна частина учнів 31,5% КГ і 29,3% ЕГ учнів прагнуть за будь-яких умов підтримувати відносини з товаришами, орієнтуються на спільну ігрову діяльність, со-

ціально схвалення, мають залежність від групи, потребують прихильності і позитивного відношення товаришів ми спостерігали, що 46% ЕГ, 48% КГ дітей зацікавлені у підвищенні рівня фізичної підготовленості, прагнуть до виконання фізичних вправ, орієнтуються на співпрацю з учителем і класом, здатні відстоювати власну думку, яка корисна для досягнення загальної мети.

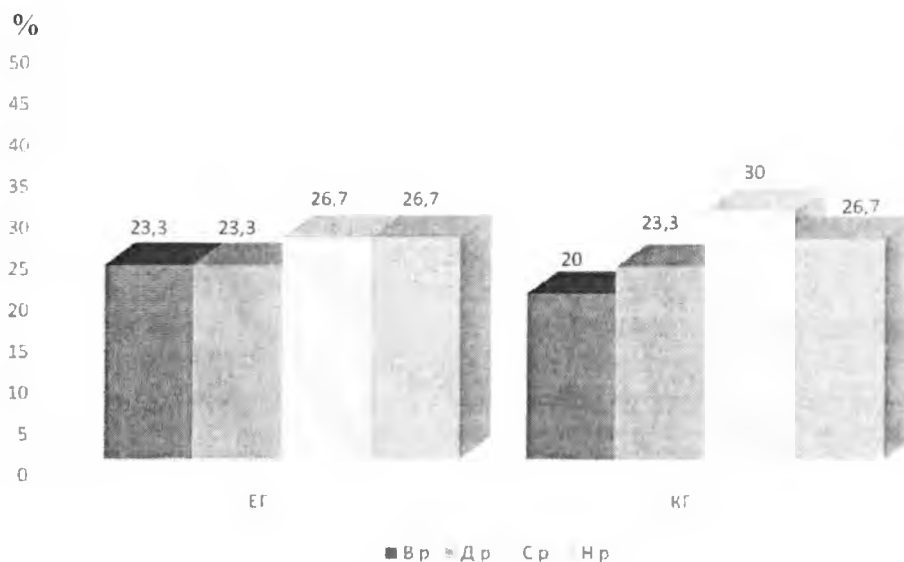

Рис 2. Рівень сформованості емоціно-вольового компоненту ЕГ і КГ, %

Аналіз отриманих результатів, щодо визначення рівня фізичної підготовленості засвідчує що серед учнів четвертих класів домінує середній рівень розвитку швидкості: у хлопчиків ЕГ він становив 58,3%, а в КГ 53,3% групах. Незначні зміни у показниках спостерігались у дівчат, зокрема середній рівень продемонстрували 55,5% ЕГ, що на 4,5% більше ніж у КГ(60%). Разом з тим, у цьому дослідженні значний відсоток дітей (16,7% хлопчиків ЕГ, КГ 20% а також ЕГ дівчаток 22,2% та 20% КГ) показали низький рівень розвитку швидкісних якостей. Достатній рівень розвитку швидкості молодших школярів притаманний 16,7% – ЕГ, 20% – КГ хлопчикам та 16,7% – ЕГ, 13,3% – КГ дівчаткам. Слід відзначити, що лише незначна частина учнів початкових класів демонструвала високий рівень, у цьому випробуванні а це: 8,3% – ЕГ, 6,7% – КГ хлопчиків та 5,5% – ЕГ, 6,7% дівчаток КГ.

Розвиток спритності проявляється в координаційних здібностях і носить комплексний характер, що визначався за показником “човникового бігу 3x10 м”. Так, 16,7% – ЕГ, 26,7% – КГ хлопчиків і відповідно 11,1% і 20% – дівчаток демонстрували низький рівень розвитку спритності. Разом з цим 58,3% – ЕГ, 53,3% – КГ хлопчиків та 66,7% – ЕГ, 60% – КГ дівчаток під час діагностування було встановлено результати, що відповідали середньому рівню. У 16,7% – ЕГ, 13,3% – КГ хлопчиків та 16,7% – ЕГ, 13,3% – КГ дівчаток виявлено достатній рівень розвитку спритності і лише 8,3% – ЕГ, 6,7% – КГ хлопчиків та 5,5% – ЕГ, 6,7 – КГ характеризувалися високим рівнем сформованості цієї якості.

Наступним показником що засвідчував про фізичну підготовленість молодших школярів була витривалість, яка визначалась 6-хвилинним бігом. У цьому випробуванні значна частина школярів демонструвала низький рівень розвитку витривалості як хлопчиків (25% – ЕГ, 33,3% – КГ), так і дівчаток (33,3% – ЕГ і 31% – КГ). Середній рівень притаманний 50% – ЕГ і 40% – КГ хлопчиків та ЕГ -38,9%, КГ – 46,7% дівчаток. Достатній рівень виявлений у 16,7% хлопчиків ЕГ і 20% КГ, а також у дівчаток ЕГ (22,2%) та КГ (6,7%). Разом з тим, лише незначна частина хлопчиків (ЕГ 8,3%, КГ 6,7%) і 5,5% дівчаток ЕГ, 13,3 КГ склали тест із витривалості на високий рівень.

Розвиток швидкісно-силових якостей має визначальне значення у руховій діяльності ациклічного й змішаного характеру (стрибки, рухливі ігри), де результати залежать від швидкості відштовхування, вибухового напруження.

Для визначення рівня розвитку швидкісно-силових якостей у дітей ЕГ і КГ ми використовували тест “стрибок у довжину з місця”. Отримані показники засвідчують про невикористані резерви дітей з цього випробування. Адже високий рівень продемонстрували лише 8,3% хлопчиків ЕГ і 6,7% КГ, а в дівчат не означених результатів не було виявлено. Достатній рівень виявлено у 16,7% хлопчиків ЕГ, у 20% КГ, та відповідно серед дівчаток 16,7% ЕГ, 20% КГ. Слід відзначити, що у цьому випробуванні у дітей переважав середній рівень який притаманний хлопчикам (50%) ЕГ і (40%) КГ. Показники виявлення стану розвитку швидкісно-силових якостей у дівчаток становив: ЕГ (55,5%) і КГ (46,7%). Значна частина дітей початкових класів демонстрували низький рівень розвитку швидкісно-силових якостей. Під час тестування виявлено низький рівень у 25% ЕГ, 33,3% КГ хлопчиків та 27,8% і 33,3% – ЕГ і КГ дівчаток.

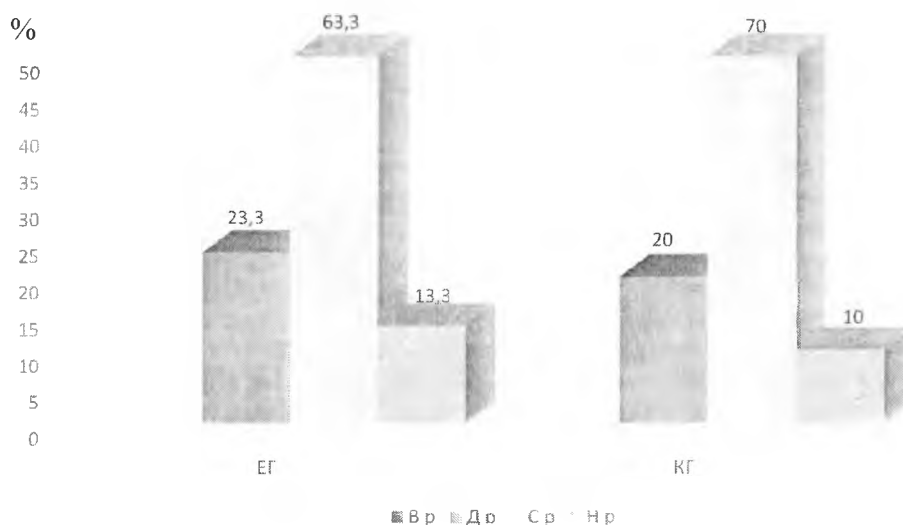

Рис 3. Рівень сформованості поведінкового компоненту ЕГ і КГ, %

Під час діагностування стану розвитку гнучкості у молодших школярів встановлено, що у більшості дітей 8–10 років ця якість відповідає середньому рівню – 41,7% ЕГ, 40% КГ хлопчиків, а також 44,4% – ЕГ, 46,7% – КГ дівчаток. Низький рівень її сформованості (відповідно до нормативів це оцінки “1”, “2” і “3”) мали 38,9% – ЕГ, 33,3% – КГ хлопчики та 41,7% – ЕГ і 26,7% – КГ дівчаток. У цьому випробуванні

лише 8,3% – ЕГ, 6,7% – КГ хлопчиків та дівчаток ЕГ і КГ відповідно 5,5% і 6,7% – виконали норматив на відмінно, що відповідає високому рівню.

Наступним випробуванням для учнів 4 класів було визначення сили м'язів рук. У значної частини хлопчиків ЕГ і КГ цей показник схилюється на низькому (25% і 26,7%) та середньому (58,3% і 46,7%) рівнях, у дівчаток ЕГ і КГ цей показник в основному відповідав середньому рівню – 44,4% і 40%. Разом з тим, викликає стурбованість, що лише незначна частина учнів демонструвала високий рівень розвитку силових здібностей. Він притаманний 9,7% ЕГ і 6,7% КГ хлопчиків та 5,5% і 6,7% дівчаток ЕГ і КГ.

Висновки

1. Встановлено, що важливим компонентом навчання, який дозволить ефективно розвивати і гартувати організм, вдало виконувати завдання вчителя є мотивація, яка формується шляхом застосування активних методів, постійного оновлення змісту занять, котрі спроможні забезпечити інтерес і зацікавленість школярів до рухової активності. Основними спонукальними чинниками до занять фізичної культури виявлено: рухливі ігри; прагнення до міцного здоров'я; бажання мати хорошу фізичну форму; авторитет вчителя.
2. Загальний рівень сформованості поведінкового компоненту засвідчує, що суттєвих розбіжностей у показниках між учнями експериментальних і контрольних груп не виявлено, а саме: високий рівень не був виявлений як у ЕГ і КГ; достатній продемонстрували 23,3% ЕГ і 20% КГ; середній – 63,3% ЕГ і 70% КГ та низький 13,3% ЕГ і 10 КГ.
3. Отже, висвітлені вище показники виносять на повістку дня життєдіяльності молодших школярів необхідність підвищення рівня їх рухової активності на основі розроблення таких дидактичних моделей, які б формували інтерес до систематичних занять фізичними вправами та фізичного самовдосконалення.

1. Браташ С. В. Теоретичні основи розвитку рухових якостей у старшокласників / С. В. Браташ // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [збірник наукових праць] / М-во освіти і науки України. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ і м. М. П. Драгоманова. 2014. – Вип. 3К (44) 14. – С. 141–144.
2. Комінко С. Б. Крайні методи психодіагностики : навч. посібник / С. Б. Комінко, Г. В. Кучер. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. – 406 с.
3. Кордонєць О. Проблема підвищення рухової активності молодших школярів засобами рухливих ігор / Кордонєць О. // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Слов'янськ, 2011. – С. 213–218
4. Марченко О. Социальный и биологический смысл движения и его роль в формировании здоровья человека / О. Марченко, В. Куценко // Теория і методика фізичного виховання і спорту. – 2014. – № 2. – С. 69–74.
5. Меліков О. Я. Самооцінка здорового способу життя та здоров'я випускниками загальноосвітніх шкіл / О. Я. Меліков, Л. А. Шумлянський, В. В. Кравченко // Педагогіка вищ. та серед. шк. : зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 29. – С. 396–398. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
6. Озарук В. В. Діагностика стану сформованості мотивації учнів початкових класів до рухової активності / Озарук В. В. // Молода спортивна наука Україна – 2016. – Т. 1, 2. – С. 279–283.
7. Озарук В. В. Стан сформованості мотивів учнів початкових класів до рухової активності. / Василь Озарук, Ганна Презлята, Галина Ковальчук, Інна Ткачівська // Збірник наукових праць Волинського національного університету – 2015 – № 2. – С. 87–91.
8. Франків Є. Є. Мотивація рухової активності школярів / Є. Є. Франків, І. М. Григус // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 6. – С. 15–18.

References:

1. Bratash, S.V. (2014). "The theoretical basis of motor skills in high school students", *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) : [zbirnyk naukovykh prats] / M-vo osvity i nauky*

- Ukrainy, Nats. ped. un-t im. M.P. Drahomanova. Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova., Vyp. 3K, iss. 44, no. 14, pp. 141–144.*
2. Kominko, S.B. and Kucher, H.V. (2005), *Krashchi metody psikhodiagnostyky. Navch. posibnyk*, [Best practices psychodiagnosis. Teach. manual], Kart-blansh, Ternopil, Ukraine.
  3. Kordonets, O. (2011), *Problema pidvyshchennia rukhovoї aktyvnosti molodshykh shkolariv zasobamy rukhlyvykh ihor*, [The problem of increasing motor activity of younger schoolboys means of mobile games], Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu, Sloviansk, Ukraine.
  4. Marchenko, O. and Kutsenko, V. (2014), “Sotsyalnyy and Biology meaning movement and ego role in human health Formation”, *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*, Vol. 2, pp. 69–74.
  5. Melikov, O. Ya., Shumlianskyi, L. A. and Kravchenko, V. V. (2010). “Self healthy lifestyles and health graduates of secondary schools”, *Pedahohika vyshch. ta sered. shk. : zb. nauk. Pr.*, Vyp. 29. pp. 396–398.
  6. Ozaruk, V.V. (2016), “Diagnosis condition of formation of motivation of primary school pupils to motor activity”, *Moloda sportyvna nauka Ukraina*, Vol. 1, 2, pp. 279–283.
  7. Vasyl Ozaruk, Hanna Prezliata, Halyna Kovalchuk and Inna Tkachivska (2015), “State formation motives of primary school pupils to motor activity”, *Zbirnyk naukovykh prats Volynskoho natsionalnoho universytetu*, no. 2, pp. 87–91.
  8. Frankiv, Ye. Ye. and Hryhus, I. M. (2012). “Motivation motor activity of schoolchildren”. *Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia*, no. 6, pp. 15–18.

УДК 796.011.3

ББК 74.200.55

Олександр Лемак, Ірина Султанова

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНІ ПІДХОДИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ

Мета дослідження – аналітичний розгляд основних підходів до диференційованого фізичного виховання школярів.

Здоров'я і фізична підготовленість школярів свідчать про недостатню ефективність фізичного виховання і зумовлюють необхідність розробки програм диференційованого фізичного виховання. Диференційований підхід застосовується у фізичному вихованні різних груп населення, існує чимало методик щодо застосування диференційованих форм, методів і засобів фізичного виховання, тому існує необхідність більш поглибленого вивчення даної проблеми. Різнібічний підхід до відбору критеріїв диференціації педагогічних дій ускладнює запровадження існуючих технологій та програм у практику фізичного виховання дітей різного віку. Відсутність цілісної концепції диференційованого підходу до фізичного виховання школярів зумовлює продовження досліджень, спрямованих на розробку диференційованих програм фізичного виховання школярів різних вікових груп з метою підвищення функціональних резервів ростучого організму.

Ключові слова: диференційоване фізичне виховання, фізична підготовленість, здоров'я школярів

Цель исследования – анализ основных подходов к дифференцированному физическому воспитанию школьников.

Здоровье и физическая подготовленность школьников свидетельствуют о недостаточной эффективности физического воспитания и обуславливают необходимость разработки программ дифференцированного физического воспитания. Дифференцированный подход применяется в физическом воспитании разных групп населения, существует много методик применения дифференцированных форм и методов физического воспитания, что обуславливает необходимость углубленного изучения данной проблемы. Разносторонний подход к выбору критериев дифференциации педагогических действий усложняет внедрение существующих технологий и программ в практику физического воспитания детей разного возраста. Отсутствие целостной концепции дифференцированного подхода к физическому воспитанию школьников обуславливает продолжение исследований, направленных на разработку дифференцированных программ физического воспитания школьников разных возрастных групп с целью повышения функциональных резервов растущего организма.

Ключевые слова: дифференцированное физическое воспитание, физическая подготовленность, здоровье школьников

The aim of the research is the analytical examination of the main approaches to the differential pupils' physical education. Pupils' health and physical preparation testify about insufficient effectiveness of physical education and determine the necessity of working out the programs of differential physical education. The differential approach is used in physical education of various groups of population. There are a lot of teaching